

ת"פ 35718/08/13 - מדינת ישראל נגד בדר גילאני

בית משפט השלום בירושלים

15 מרץ 2015

ת"פ 35718-08-13 מדינת ישראל נ' גילאני

בפני כב' השופטת דנה כהן-לקח
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

בדר גילאני

הנאשם

החלטה וגזר-דין

השאלה העיקרית העומדת להכרעתי בהליך זה הנה האם יש להורות על ביטול הרשעתו של הנאשם בעבירה של תקיפת קטין על-ידי אחראי. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים ועיינתי במכלול החומר שלפניי, באתי למסקנה כי יש להותיר את ההרשעה על כנה. להלן טעמיי לכך.

רקע

1. הנאשם הורשע ביום 20.10.2014 על-יסוד הודאתו לפני כב' סגנית-הנשיאה מאק-קלמנוביץ', בעבירה של תקיפת קטין על-ידי אחראי לפי סעיף 368ב(א) סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק).

בהתאם לעובדות כתב-האישום המתוקן בהן הודה הנאשם, במועד הרלוונטי שימש הנאשם כמורה בבית-הספר בג'בל-מוכאבר בירושלים. המתלון, יליד 2002, היה תלמיד בבית-הספר אותה עת. ביום 3.3.2011, במהלך שיעור שהעביר הנאשם בכיתה בה למד המתלון, פנה חברו של המתלון אל המתלון שישב לפניו, וביקש ממנו שיעביר לו את סרגלו. המתלון הסתובב לעבר חברו, וענה שאין ברשותו סרגל. או אז, ניגש הנאשם אל המתלון וסטר לו על אוזנו. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרמו למתלון כאבים.

2. מלכתחילה, לא הייתה הסכמה עונשית בין הצדדים. הסנגור הודיע כי יעתור לביטול ההרשעה. מנגד, המאשימה הודיעה מראש שעמדתה היא כי יש להותיר את הרשעת הנאשם על-כנה. מועד שמיעת הטיעונים לעונש נדחה בהסכמת הצדדים, לצורך קבלת תסקיר.

3. יובהר כבר עתה כי לאחר קבלת התסקיר, הסכימה המאשימה להטלת צו של"צ לפי המלצת שירות המבחן, ואף הסנגור נתן הסכמתו לכך. כמו כן, המאשימה עתרה להשתת פיצוי כספי לטובת המתלונן, והסנגור הותיר זאת לשיקול-דעת בית-המשפט. המחלוקת המרכזית שנותרה בין הצדדים נוגעת, אפוא, לסוגית ההרשעה.

תסקיר שירות המבחן

4. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם הנו כבן 49, חסר עבר פלילי, נשוי ואב לחמישה ילדים בגילאים 6 עד 24. הנאשם בעל תואר ראשון בחינוך, ובעל תעודת הוראה עם לימודי מקצוע בתחום המוסיקה. הנאשם עבד כמורה במשך למעלה מ-20 שנה. בעקבות המקרה נשוא תיק זה, ועד ההורים ביקש שהנאשם יעתיק את מקום עבודתו לבית-ספר אחר. החל משנת 2013, הנאשם מושעה מעבודתו כמורה עד לסיום ההליכים המשפטיים כנגדו, ומתפרנס מעבודה כנהג.

בנוגע לעבירה הנוכחית - הנאשם קיבל אחריות מלאה לביצועה, הביע חרטה עמוקה בגינה, ותיאר תחושות קשות של צער, מבוכה ובושה בגין ההליכים המתקיימים כנגדו. לדברי הנאשם, מדובר במעשה חד-פעמי שלא אפיין את התנהגותו כמורה בדרך-כלל, וכי בעקבות המקרה והשלכותיו הוא התייסר וכעס על עצמו. הנאשם ציין כי הוא מבין בדיעבד כי היה חסר כלים להתמודד מול לחצים שונים שהופנו כלפיו.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם הנו אדם בעל בסיס ערכי תקין ודפוסי התנהגות נורמטיביים, שבאו לידי ביטוי בהתמדה ובהשקעת משאבים במקומות העבודה והלימודים וכן בהתנהלות תקינה לאורך השנים. נראה כי המקרה לא מאפיין את התנהלותו השגרתית של הנאשם בדרך-כלל. להערכת שירות המבחן, הרקע לביצוע העבירה טמון בלחצים ובמתחים ממושכים, וכן בחוסר הפעלת שיקול-דעת בשעת-אמת. לפי התרשמותו של שירות המבחן, ההליכים המשפטיים שננקטו כנגד הנאשם וההשלכות של המקרה על תעסוקת הנאשם, חידדו עבורו את גבולות המותר והאסור, והם מהווים גורם מרתיע מחזרה על מעשים דומים בעתיד. כל אלה, מהווים גורמי סיכוי לשיקום.

נוכח העדר עבר פלילי, נוכח קבלת האחריות והבעת החרטה, נוכח ההשלכות הפוגעניות שעלולות להיות להרשעה מבחינת התעסוקה והקריירה המקצועית של הנאשם, וכן נוכח הפגיעה הקשה בדימוי העצמי - המליץ שירות המבחן לבטל את הרשעת הנאשם. לצד זאת, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם 220 שעות של"צ כעונש מוחשי חינוכי.

טיעוני הצדדים

5. באת-כוח המאשימה, הגב' לוי, הודיעה כי המדינה מסכימה להמלצתו העונשית של שירות המבחן לעניין הטלת צו השל"צ. בנוסף, עתרה באת-כוח המאשימה להטלת פיצוי כספי לטובת המתלונן. אשר לסוגית ההרשעה - המאשימה הבהירה כי נתנה דעתה להעדר העבר הפלילי, לנטילת האחריות, לחרטה ולאפשרות לפגיעה קונקרטית בעיסוקו של הנאשם כמורה. אף-על-פי-כן, עמדת המאשימה היא כי סוג העבירה ונסיבות ביצועה אינם מאפשרים לבטל את הרשעת הנאשם בדין.

6. מנגד, בא-כוח הנאשם, עו"ד סעדי, טען כי מדובר במקרה חד-פעמי שארע על רקע לחצים בהם היה נתון הנאשם אותה עת, וכי למתלון לא נגרם נזק גופני. הסנגור הוסיף וטען כי הותרת ההרשעה על-כנה עלולה להוביל לפיטוריו של הנאשם מעבודתו במשרד החינוך שהיא משמעותית עבור מרשו, וכי הדבר עולה בגדר נזק קונקרטי משמעותי. הסנגור הפנה למכלול הנסיבות לקולא ולתסקיר החיובי שהוגש בעניין מרשו, ועתר לאמץ את המלצות שירות המבחן במלואן, ולהורות על ביטול הרשעת הנאשם בדין. הסנגור הביע הסכמה להטלת צו של"צ, וכן הותיר את סוגיית הפיצוי לטובת המתלון לשיקול-דעת בית-המשפט.

7. הנאשם בדבריו לפני דיבר בכאב ובדמעות. הוא עמד על הלחצים שחש בתקופה הרלוונטית, וציין כי מתן הסתירה למתלון היה מעשה חד-פעמי שהוא מתקשה להסבירו. הנאשם הביע חרטה וצער על המקרה. הנאשם הסביר כי כיום הוא מתפרנס כנהג, אולם הוא רואה בכך עבודה זמנית בלבד לצורך פרנסת משפחתו. הוא ציין שעסק בהוראה במשך למעלה מ-20 שנה, ועמד על הפגיעה האנושה שתיגרם לו לטענתו, אם יפוטר מעבודתו כמורה.

סוגית ההרשעה

8. כידוע, הכלל הוא כי משנקבע כי אדם בגיר ביצע עבירה, יש להרשיעו בדין. הימנעות מהרשעה או ביטולה, מהווים אמצעי חריג שבית-המשפט יעשה בו שימוש רק בנסיבות חריגות ויוצאות דופן, בהן בית-המשפט שוכנע כי אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה, לבין חומרתה של העבירה ונסיבות ביצועה. הנטל על ההגנה לשכנע כי בנסיבות המקרה יש לחרוג מן הכלל ולהעדיף את שיקום הנאשם בדרך של אי הרשעה או ביטולה, על-פני העדפת שיקולים נוגדים אחרים ובהם: עקרון ההלימה והוקעת מעשה העבירה, הצורך בהרתעת היחיד והרבים, וכן מדיניות אכיפה אחידה ושוויונית כלפי כלל העומדים לדין.

בהתאם להלכה הפסוקה, על-מנת לבטל הרשעה בעניינו של נאשם בגיר, על בית-המשפט לבחון **הצטברותם** של שני תנאים מרכזיים: ראשית, האם סוג העבירה ונסיבות ביצועה מאפשרים לוותר בנסיבות המקרה על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים. ושנית, האם ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם (ראו: ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997). עוד ראו פסיקה של בית-המשפט העליון במותב תלתא מהשנה האחרונה, המתבססת על תנאיה של הלכת כתב הנ"ל: ע"פ 5985/13 אבן נ' מדינת ישראל (2.4.2014)).

במקרה דנן, ראה שירות המבחן להמליץ על ביטול הרשעתו של הנאשם. כידוע, בית-המשפט נותן משקל מהותי לעמדת שירות המבחן. עם זאת, מדובר בהמלצה בלבד שבית-המשפט אינו כבול אליה, בהיותו מחויב לא רק לשיקולי שיקום אינדיבידואליים ששירות המבחן שם לנגד עיניו, אלא גם לאינטרסים ציבוריים נוספים ולאמות-מידה שנקבעו בהלכה הפסוקה כמבואר לעיל.

9. **בכל הנוגע לסוג העבירה ולנסיבות ביצועה** - הנאשם הורשע בעבירה של תקיפת קטין על-ידי אחראי הגורמת חבלה של ממש. מדובר בעבירת פשע שהעונש המרבי הקבוע לצדה בחוק הוא 7 שנות מאסר. בחינת נסיבות ביצוע העבירה מעלה כי בעת הרלוונטית היה המתלון תלמיד כבן 9. הנאשם שימש כמורה והעביר שיעור בכיתה בה למד המתלון. לפי עובדות כתב-האישום המתוקן בהן הודה הנאשם, במהלך השיעור הבחין הנאשם בכך שהמתלון

הסתובב לעבר חברו שישב מאחוריו, כדי להשיב לשאלת חברו. בשלב זה, ניגש הנאשם אל מתלונן וסטר על אוזנו.

לא נעלם מעיני כי עסקינן בסטירה בודדת על אוזנו של תלמיד, וכי הסטירה גרמה למכאוב ללא חבלה גופנית מעבר לכך. אף-על-פי-כן, אין להקל ראש בחומרה הטמונה בתגובה האלימה בה נקט הנאשם כמורה ואיש-חינוך כלפי תלמיד צעיר כבן 9, כאשר הדבר נעשה מול יתר התלמידים בכיתה במהלך שיעור, וזאת בשל עניין של מה-בכך. כבר נקבע בפסיקתו של בית-המשפט העליון כי אין להתיר שימוש באלימות או בענישה גופנית כלפי תלמיד, וכי: "לעניין זה אין חשיבות לגבי חומרתו של העונש הגופני שהופעל כלפי ילד. ככלל, עונש גופני אינו יכול להוות אמצעי לגיטימי בידי מורים, גננות או אנשי חינוך אחרים. תפיסת עולם שגויה בעניין זה מסכנת את שלומם של הילדים, ועלולה לפגוע בערכי היסוד של חברתנו - כבוד האדם ושלמות הגוף" (ראו: ע"פ 5224/97 מדינת ישראל נ' שדה, פ"ד נב(3) 374, 383 (1998) (ההדגשה אינה במקור - ד.כ.ל.); עוד ראו: ע"פ 4405/94 מדינת ישראל נ' עבד אלגני, פ"ד מח(5) 191 (1994)).

לדברי הנאשם, הסיבה שהובילה לביצוע העבירה טמונה במתח ובלחץ שחוזה באותה תקופה. לטענתו, מדובר באירוע בודד וחריג בחייו המקצועיים בו השתמש באלימות כנגד תלמיד. בהתייחס לטענה זו, אומר כי מורה הנו בראש ובראשונה אדם, וככזה הוא בעל חזקות וחולשות אנושיות, והוא עלול לשגות. עם זאת, על בית-המשפט להעביר מסר ברור בפסיקותיו לפיו אסורה כל נקיטה באלימות פיזית מסוג כלשהוא כלפי תלמיד, ולעניין זה גם סטירה בודדת במהלך שיעור מהווה אמצעי פסול מכל וכל. מורה הוא מי שהקטין נמצא באחריותו החינוכית, והוא אמור לשמש דוגמה ומופת כלפי תלמידיו. שימוש בענישה גופנית מנוגד לכך, ועלול לפגוע בערכי-היסוד אותם אנו שואפים להנחיל לדור הצעיר. בין אם בעניינו של הנאשם היה מדובר בשימוש מושכל באלימות שמטרתה הייתה "לחנך" את התלמיד באמצעות ענישה גופנית, ובין אם היה מדובר בפרץ רגעי של כעס אלים מצד הנאשם כלפי תלמיד צעיר כבן 9 שהסתובב לאחור במהלך שיעור כדי להשיב לשאלת חברו, מדובר במעשה שיש לגנותו. כל אלה אינם מאפשרים ביטול הרשעה במקרה דנן.

10. בכל הנוגע לתנאי השני בהלכת כתב שעניינו **פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם** - נקודת המוצא היא כי על ההגנה לשכנע כי הרשעה בדין תוביל ליצירת נזק קונקרטי וממשי בשיקומו או בעתידו של הנאשם (ראו למשל: רע"פ 9118/12 פריגין נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (1.1.2013)).

במקרה דנן, הנאשם חסר עבר פלילי. הוא נטל אחריות לביצוע העבירה, הביע חרטה כנה בגינה, והפנים את הפסול במעשיו. הנאשם הביע רצון עז להמשיך בעיסוקו כמורה. הוא מפרנס חמישה ילדים והתסקיר בעניינו חיובי ביותר. הנאשם מושעה מעבודתו כמורה מאז שנת 2013 בגין ההליך הפלילי המתנהל כנגדו. עם סיום ההליך שלפניי, תעמוד להכרעת הגורמים המוסמכים לכך בנציבות שירות המדינה ו/או במשרד החינוך, שאלת המשך העסקתו של הנאשם כמורה. הנאשם ובא-כוחו הביעו לפניי חשש לפיו הותרת הרשעתו של הנאשם על כנה, תוביל לפיטוריו מעבודתו בתחום ההוראה, וכי יהיה בכך משום גרימת נזק חמור לשיקומו של הנאשם ולעתידו. נטען כי הנאשם אמנם מתפרנס היום כנהג, אולם מדובר בעבודה זמנית בלבד, והנאשם רוצה לשוב ולהתפרנס מעבודת ההוראה שהייתה מקצועו במשך שנים ארוכות. בהתייחס לטענות אלה אומר כך:

ראשית, הנזק הפוטנציאלי עליו עמדו הנאשם וסנגורו הוא אינהרנטי לכך שהעבירה בה עסקינן, בוצעה במהלך מילוי תפקידו של הנאשם כמורה בבית-ספר. למרבה הצער, בבתי-המשפט נדונו בעבר תיקים נוספים שעניינם באלימות

פסולה בה נקטו מורים כלפי תלמידיהם. בכל המקרים מדובר היה בנאשמים שהגם אנשים נורמטיביים, ללא עבר פלילי, אשר עיסוקם הוא בהוראה, כך שהרשעה בדין עלולה להוביל לפגיעה בהם בתחום התעסוקתי. עם זאת, בנסיבות אותם מקרים נפסק כי עקרונות ההלימה, ההרתעה והשוויון באכיפת החוק, גוברים על השיקולים האינדיבידואליים (השוו: ע"פ (מחוזי נצ') 1117/05 מדינת ישראל נ' בסול (5.7.2005); ע"פ (מחוזי נצ') 1474/05 מדינת ישראל נ' בן תאופיק (4.4.2006); ע"פ (מחוזי נצ') חביאללה נ' מדינת ישראל (1.4.2008); ת"פ (שלום ים) 13793-02-12 מדינת ישראל נ' כהן (28.11.2013)).

שנית, אני רואה להבהיר כי הגורמים המוסמכים לכך בנציבות שירות המדינה ו/או במשרד החינוך יבחנו את המעשה שביצע הנאשם ואת נסיבותיו, בלא קשר הכרחי לסוגית ההרשעה בדין. במילים אחרות, אין ודאות כי ביטול ההרשעה ימנע את פיטוריו של הנאשם. במקביל, אין בטחון שהותרת ההרשעה על-כנה תוביל בהכרח לפיטורי הנאשם. שיקוליו של בית-המשפט אינם זהים בהכרח לשיקוליהם של הגורמים המקצועיים, ולפיכך ההכרעה אינה חייבת להיות זהה בתוצאתה (ראו והשוו: רע"פ 654/13 אבו בכר נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (26.2.2013)).

שלישית, חזקה כי בטרם קבלת הכרעה בשאלת פיטוריו של הנאשם, יבחנו הגורמים המוסמכים לא רק את מהות המעשה ומידת הפסול שנילוה אליו, אלא גם את מכלול הנסיבות לקולא בעניינו של הנאשם - הן מבחינת נסיבות ביצוע העבירה (אירוע חד-פעמי שכלל סטירה בודדת שלא גרמה לתלמיד לנזק גופני, ובוצעה על רקע תקופה מתוחה בה היה נתון הנאשם אותה עת); והן מבחינת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (העדר עבר פלילי; נטילת אחריות וחרטה כנה; עיסוק בהוראה למעלה מ-20 שנים; האהבה למקצוע ההוראה; התסקיר החיובי כמפורט בפסקה 4 לעיל; הנזקים שנגרמו לנאשם עקב ביצוע העבירה וההליכים שהתנהלו בעניינו; והיותו של הנאשם אב לחמישה ילדים שעליו לפרנסם).

11. סיכומם של דברים; אין ודאות כי ההרשעה בדין תוביל לפיטוריו של הנאשם. מכל מקום, נוכח השיקולים שפורטו בפסקה 9 לעיל, לא מצאתי מקום לביטול ההרשעה.

גזירת-הדין

12. כל אחד מהצדדים עתר לאמץ את המלצת שירות המבחן לעונש, ולהטיל על הנאשם צו של"צ. עונש זה מצוי בגדרי מתחם הענישה ההולמת, ואראה לאמצו. בנסיבות העניין, אני סבורה כי ניתן להפחית מהיקף שעות השל"צ עליו המליץ שירות המבחן. זאת, בשים לב לכך שנראה כי המלצת שירות המבחן לעניין היקף השל"צ נגזרה מהמלצתו להורות על ביטול ההרשעה (המלצה שלא התקבלה); וכן בשים לב להטלת פיצוי כספי לטובת המתלונן, וכן למכלול הנסיבות לקולא כפי שפורטו לעיל.

סוף דבר

13. הרשעת הנאשם תיוותר על-כנה ויוטל עליו כדלקמן:

א. הנאשם יבצע שירות לתועלת הציבור בהיקף של 170 שעות על-פי התוכנית המוצעת בתסקיר שירות המבחן.

עמוד 5

שירות המבחן יפקח על עבודת הנאשם ויהיה רשאי לשנות את מקום ההשמה במידת הצורך, ללא צו שיפוטי נוסף.

הנאשם הוזהר כי אם יפר את צו השל"צ תימסר הודעה על כך לבית-המשפט, אשר יהיה מוסמך לקיים דיון מחודש בגזר-הדין.

ב. מאסר על-תנאי של ארבעה חודשים למשך שנתיים מהיום לא לבצע עבירה לפי סעיף 368 לחוק העונשין.

ג. פיצוי לטובת המתלון בסך 1,000 ₪. הפיצוי ישולם עד יום 30.6.2015.

המזכירות תמציא העתק פרוטוקול זה לשירות המבחן למבוגרים.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"ד אדר תשע"ה, 15 מרץ 2015, במעמד הצדדים.